

Sahibi ve Umum Neşriyat Müdürü
hakkı tarık us
Basıldığı yer:
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

28

MAYIS 1942
PERŞEMBE

Numara 981 Sene: 3
Tel: 23872 Posta kutusu: 214

Bu akşam

Amerikadan Gelen Bir Ses

Yazan: SADRI ERTEM

MÜTTEFİKLER bir yandan harp hazırlıklarını alabiliyor. ne ilerletmeye çalışır ve bu işler için yeni, yeni teşekküller vücuda getirir. Bir yandan da yarınki sulh davasını etüd eden faaliyetler de gözde çarpmaktadır. Müttefikler için fil, hakika Atlantik beyannamesi esas olmak üzere bir sulh planı hazırlanmak büyük harpten alman derslerle ne ilerletmeye çalışır ve bu işler için 1918 mütekkesini takip eden sulh muahedeleri esaslı hesaplara dayanmaktadır. Ziyade politikalarının hırslarını tatmine hizmet etmiştir. Bu sebeben büyük harbi nihayetlendiren harpler esaslı bir sulh prensibine dayanmadığı için yeni bir harbe ancak geçit vazifesini gördü.

Versay muahadesinin nasıl bir ruhla hazırlandığı malumdur. Yarınki sulhın esasları hakkında müttefiklerin elinde oldukça mühim bir Atiantik beyannamesi vardır. Bu beyanname, meden sonra son zamanlarda İngiltere, rode müstakbel sulhün çekil hakkındaki muhtelif devlet adamları söz söylediler. Fakat bu sözlerin çoğu milletleri birbirine yaklaştıracak şeyler olmaktan ziyade cemiyetleri ebedi kinle birbirinden ayıracak ve yarınki harplere temel olacak mahiyettedir. Bu sözlerle göre harpten sonra Almanya silâhtan tecrit edilecek, ancak iktisadi meselelerde sıkıntıya maruz kalmıyacaktır.

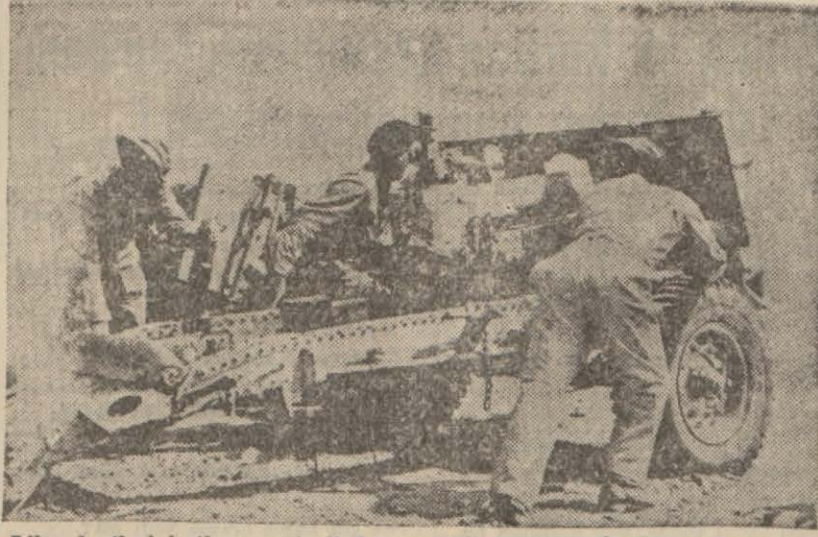
Bir millet için gösterilen hususi bir muadele bir sulhü yaklaştıracak mahiyette değildir. Galib ve mağlûbu olmaya bir zihniyet ancak bugünkü harbe nihayet vermek imkânını temin edebilir. Amerikadan gelen sesler bu hususta daha ümitlidir. Amerikada Amerika cumhurbaşkanı muavinisi Vels, harbiye nazırı Kordel Hal, ekonomik işler reisi Res Kordel Hal, mürakkap bir komite yarınki dünya sulhü hakkında bazı esaslar hazırlamaktadır.

Amerikadan gelen sesde daha yu-muşak bir ton vardır. Amerikaya göre yeni sulh bütün dünyanın "birleşmiş milletleri, arasında bir nimet olacaktır. Kordel Hal'e göre bu proje dünyaya yaşayan diğer milletlerin de tasvip etmesi lâzım gelmektedir. Vels'e göre bu yeni sulh devri şöyle karakterlenmektedir.

"Bu harp yeni bir devir yaratacağıdır. Bu devir (Ferdin devridir) büyük küçük milletler arasında hiç bir fark gözetilmeyeceği gibi fertler arasında da böyle olacaktır. Her fert topluluk için çalışacak ve umumi menfaat için de hususi menfaatlerini den fedakârlik edecektir. Her yerde sanayim inkişafına çalışacaktır. Bu (fert devrinde) yalnız demokrasi cephesi milletleri değil Almanlar, İtalyanlar ve Japonlar da yer alacak ve bütün dünya tam bir barış, tam bir müsavat ve tam bir emniyet içinde insanlığın selâmeti ve fertlerin sadaketi için çalışacaktır."

Amerikadan gelen bu ses bir kır-lanç sesi gibi insanları sevindirecek mahiyettedir. Çünkü kırılanc sesi insanlara baharı hatırlatır. Amerika devlet adamları sulhü hatırlatıyorlar.

Fakat bu sözler ümidimizi kuvvetlendirecek mahiyette değildir. Bunları itiraf edelim, çünkü bir yandan ikiye bölünmüş insanlık birbirini imha için en yeni usulleri bulmaya çalışırken bir yandan da onların birbirlerini sevmek için projeler hazırladıkları hınnak müşküldür. Farzedelim ki iki taraf ta artık sulhün çıkar yolunu arıyor. Bunun için de iki tarafın birbirine itimat etmesi lâzımgelir. Hal.



Libyada ileri hatlara yerleştirilmiş bulunan bir İngiliz tankı

Mareşal Peten Fransız askerlerinin manevrasını seyredecek

İtalyanın Fransaya yeni bir nota verdiği söyleniyor

Vişi, 28 (A.A.) — Mareşal Peten yarın sabah Şatö Ru civarındaki ordugâhta bulunan Fransız kuvvetlerini teftiş edecek, arazi üzerinde manevralar yapacak olan asker ve subaylarla şahsan temas edilecektir. Vilâyetteki kabul resminden sonra, mareşal, şehir sergisini gezecek ve akşam üzeri Vişiye dönecektir.

Martinikte müzakereler devam ediyor

Ticaret vapurları ve iktisadi mesele henüz halledildi

Vaşington, 28 (A.A.) — Hariciye nazırı Kordel Hal, gazeteciler toplantısında, Martinik müzakerelerinin hâlâ devam ettiğini söylemiştir. Müzakerelerin iktisadi safhası ile ticaret vapurlarına taallük eden safhası henüz bitmiştir.

Dün birleşmiş milletlerin kendi hareketini siyasi bir hareket olduğu gibi muharip bir teşekkül olarak da tanımları gereğine dair olarak general dö Gol tarafından yapılan demeç hakkındaki suale cevap veren nazır, birleşik Amerikanın ve birleşmiş milletlerin esas hedeflerinden birinin harbin askeri safhasını hızlandırmak olduğunu, birleşik Amerika hükümetinin başka meselelerle meşgul olmak niyetinde bulunmadığını bildirmiştir.

Cenup batı pasifiğinde ilk altı hafta zarfında 200 Japon uçağı düşürülmüş

Melburn, 28 (A.A.) — Cenup batı Pasifikte general Mak Artürün ilk altı haftalık komutanlığı esnasında, gerek yerde hasara uğratılmak, gerek tahrip edilmek suretiyle en az 200 Japon uçağı düşürülmüştür. Bu yılın 21 nisanından beri negredilen 41 tebliğin tekrar tetkikinden anlaşılmaktadır.

buki Almanlar Amerikadan gelen sesle reis Vilsonun büyük harp mağlûpları için bir ökse vazifesini gören prensipleri gibi telâkî edeceklere, bunun samimiyetine inanmıyacaklardır.

Müttefikler Almanyamın sulh arzusunun ve milletlere hak vermek istediği düşüncesini samimiyetle karıştırmıyacaklardır. Arada fikir bakımından bir samimiyet bulunmuyunca son söz yumruğun olacaktır. Bugün için esefle söylemek lâzımgelirse henüz söz yumruğundadır. Sulh sözleri ancak her iki taraf için de "öксе, den başka bir şey telâkî edilemez. Şimdilik manzara budur.

Libyada Büyük tank muharebesi oluyor

Geniş bir sahada vukubulan muharebe hakkında

Henüz tafsilât alınamadı

Mihver kuvvetleri iki kola ayrılarak taarruz ettiler

Kahire, 28 (A.A.) — Ortasark İngiliz kuvvetleri umumî karargâhının 28 mayıs tarihli tebliği:

Libyada dünkü çarşamba günü sabahleyin erkenden başlayan tank muharebesi bütün gün devam etmiştir. Düşman kuvvetleri başlıca iki kola ayrılmıştır. Bunlar "Bir Hakeim, in şimali şarkisinde zırhlı kuvvetlerini zind şiddetli taarruzlarına uğramışlardır. Büyük sahada cereyan eden bu muharebelerin neticesi hakkında henüz bir tahminde bulunmağa imkân yoktur. Düşman zırhlı kuvvetleri tarafından "bir Hakeim, müdafaa tertibatına karşı yapılan taarruz geri püsürtilmiş, düşman kayıplara uğratılmıştır.

Gündüz "Gazala, nın cenubundaki mevzilerine yaklaşan düşman tankları kayıplara uğratılmıştır. Mevzilerimiz olduğu gibi muhafaza edilmiştir.

Günün Manası

Nomura Ve Potlas

Yazan: BİR MUHARRİR

Bu dünya harbinde üç general intihar etti. Bunlardan biri Japonların Bataan yarımadasındaki kuvvetlerinin komutanı General Nomura'dır. Filipinleri işgal etmek gibi büyük bir zaferin kahrından öldüğü halde, Bataan yarımadasında Amerikan Generali Mak Arthur'un kuvvetleri tarafından gösterilen mukavemeti askeri gururuna yediremediği için "harakiri" yaparak kendini öldürdü.

Bu sefer de Harkof cephesinde sarılan 57 nci ordu kumandanı General Potlas ve erkânıharbiyesi reisi intihar ettiler. Düşmana teslim olmağı ölümden beter bir felâket sayan Rus generalinin bu hareketi, ideal ve şeref sahibi insanlar olduklarını şüphe götürmez bir delildir. Bu harpte biz bir çok ordu teşekküllerinin sarıldığı, bir çok istihkamların kuşatıldığı ve teslim olmak zorunda kaldıklarını gördük. Bunlardan hiç birinin kumandanı, Potlas ve arkadaşları gibi yüksek bir ideal hamlesiyle kendisini öldürmedi, alâde bir futbol maçı kaybetmiş gibi soğukkanlılıkla düşmana teslim

Alman tebliği Kuşatma muharebesi zaferle neticelendi

165 bin esir 517 tank aldık

Esir miktarı gittikçe artıyor

Berlin, 28 (A.A.) — Alman umumî karargâhı aşağıdaki hususî tebliği neşretmektedir:

Harkofun cenubunda cereyan eden çevirme muharebesi Alman ve müttefik silâhlarının büyük bir zaferle neticelenmiştir.

Düşman tarafından yapılan son hafifletme taarruzları çember içine alınan orduların akıbetini değiştirmemiştir. Şimdi yalnız münferit gruplar henüz mukavemet etmektedir. Bunların imhasına devam olunmaktadır. Şimdiye kadar elde edilen rakamlara göre 165.000 esir, 517 tank, 1180 top binlerce kamyon ve at ve muazzam miktarda harp malzemesi alınmıştır. Bu rakamlar durmadan artmaktadır.

Devamı 2 nci sayfada

Martinik sularında Bir Amerikan muhribi torpillendi

Muhribe birkaç denizaltı hücum etti

Sen Luis adası, (Antiller) 28 (A.A.) Birleşik Amerika donanmasına mensup Blakely muhribi pazartesi günü düşman denizaltıları tarafından torpillendikten sonra Martinik den Sen Luis adasına giderken Kas. triye limanı açıklarında bir deniz savaşı vermiş ve buna uçaklar da iştirak etmiştir. Blakely muhribi kendi vası Devamı 2 nci sayfada

Meclisin dünkü toplantısında başvekilimiz dedi ki :

Dün olduğu gibi bugün de ve yarın da yegâne gayemiz ve yegâne takip edeceğimiz yol:

Vatanımızın istiklâl ve bütünlüğüdür

Milli Müdafaa Vekili de dedi ki:

Ordumuz alacağı vazifeyi her türlü güçlüğü yenerek fedakârane yapmaya hazırdır

Büyük Millet Meclisi dünkü toplantısında münakalat, ticaret, ziraa bütçeleriyle millî müdafaa vekâletinin kara, deniz ve hava bütçeleri, askeri fabrikalar ve harita umum müdürlüğü bütçesi müzakere ve kabul olunmuştur.

Vaşingtonda siyasi müşahitelerin bildirdiğine göre

Almanya ve Japonyaya karşı Birkaç ay içinde Yeni cepheler açılacak

Vaşington, 28 (A.A.) — Vaşington siyasi müşahiteleri önümüzdeki birkaç ay içinde Japonya ile Almanyaya karşı yeni cepheler açılmasını intimalinin mevcut olduğunu bildirmişlerdir. Londraya giden hava ve ordu kumandanları ehemmiyetli müzakerelerde bulunmaktadırlar.

Bir ikinci cephe açılıp açılmıyacağı hakkında gazeteciler tarafından kendisine sorulan suallere karşı Ruzvelt çok ihtiyatlı davranmıştır.

Londra, 28 (A.A.) — Amerikan heyeti ile İngiliz kumandanları arasında görüşmeler devam etmektedir. Ayrıca ordu levazım şefi ile kıymetli bir mühendis olan General Summervell Londraya gelmiş bu heyete katılmışlardır.

Ordu levazım şefinin vazifesi İngilterede bulunan Amerikan kuvvetlerinin levazım işleri ile uğraşmaktır.

Birçok Amerikan kurmay subayları da Londraya gelmişlerdir. Bir Newyork gazetesi bu görüşmelerden bahsederken Londrada müthiş planların hazırlandığını söylemiştir.

Reis Ruzvelt, Londradan dönmüş bulunan Amerikan kurmay şefi Marsel ile görüşmüştür.



Avrupaya yapılacak ihraç teşebbüslerinde kullanılan dubalardan bitine İngiliz askerleri biniyor

İstanbul tarafında Saat 8 den sabah beşe kadar hiç bir yere su verilmiyecek

Dün akşamdanberi İstanbul tarafındaki terkos muslukları akmamak. Tahirat dolayısıyla, bu akşam İstanbul tarafının suları saat 8 de tamamen kesilecek, sabaha karşı saat 5 te yeniden verilecektir. Vatandaşların ihtiyat su tedarik etmeleri icap etmektedir.

Bundan sonra varidat bütçesinin müzakeresine geçilmiş, şeker ve glükozdan alınan vergi arttırılmakta ise de bu, şekerin bugünkü fiyatlarına yeni bir zammı icap etmiyecektir. Şeker gene aynı fiyatla satılacaktır. Bundan sonra maliye vekilinin talebiyle bazı vergi ve resimlere yeni den zam yapılmasına dair kanun lâ-yihası da müzakere ve kabul edilmiştir. Yeni zamlar hayvanlar, muamele muhtelif maddelerden alınan istih Devamı 2 nci sayfada

